

AGRARISCH INKOMEN BLIJFT OP LAAG NIVEAU

Ton de Kleijn

Na het sombere beeld dat het jaar 2002 liet zien voor de Nederlandse agrarische sector is er dit jaar geen verbetering van de inkomens te verwachten. Een opmerkelijk jaar met een plotselinge uitbraak van vogelpest, maar ook een droge en warme zomer heeft ingrijpende gevolgen gehad voor een belangrijk deel van de landbouwbedrijven. Gemiddeld genomen is het inkomensresultaat voor de gehele sector vrijwel gelijk aan dat van 2002, maar de verschillen in resultaten tussen de verschillende bedrijfstypen zijn groot.

Plantaardige sectoren

De productiewaarde van de Nederlandse landbouw bleef vrijwel op het niveau van 2002. Een licht dalend volume werd gecompenseerd door iets hogere prijzen. De Nederlandse graanteelt had in vergelijking met de andere Europese landen weinig last van de warme en droge zomer. De goede oogst werd daardoor ook nog eens tegen goede prijzen afgezet. De aardappeltelers ontvingen eveneens hogere prijzen, maar zij hadden geen recordoogst. Integendeel, de oogsten op de zandgronden waren dit jaar laag vanwege de droogte in combinatie met beperkte mogelijkheden tot beregenen. De suikerbieten groeiden prima en er werd een zeer hoog suikergehalte gemeten, dat tot een grotere oogst leidde. De hogere productie zorgde echter ook voor een groter aandeel C-suiker dat tegen wereldmarktprijzen moet worden afgezet. In de tuinbouwsector was er een grotere appeloogst, maar in 2002 was deze dan ook historisch laag. De productie van groente nam licht toe, vooral door een groei van de tomatenproductie. Dit hogere aanbod had echter een negatief effect op de prijs in de groenteteelt, die uiteindelijk iets daalde in vergelijking met het voorafgaande jaar. De prijzen in de sierteeltsector lagen gemiddeld hoger, bij een vrijwel gelijk volume.

Dierlijke sectoren

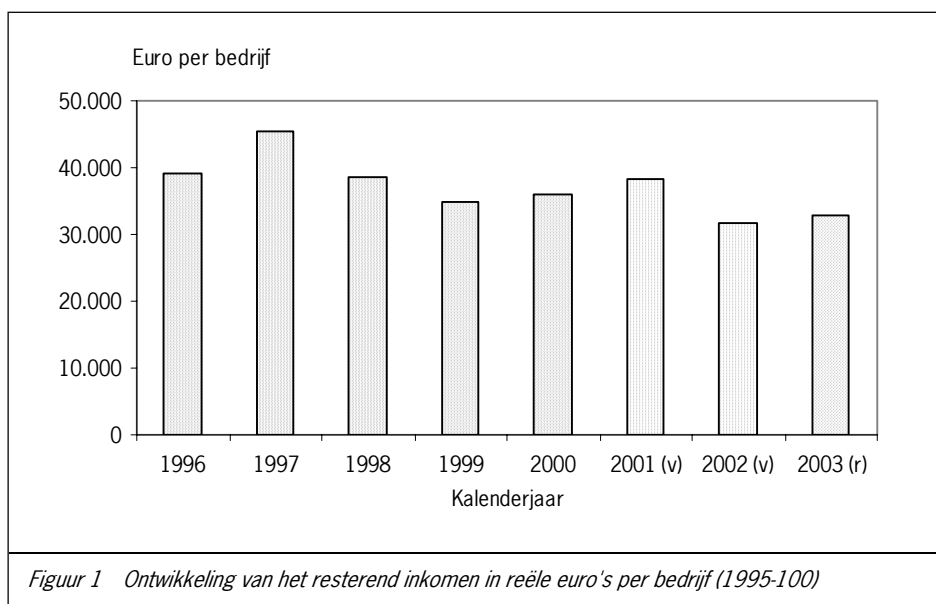
De ontwikkelingen in de intensieve veehouderij zijn voor een groot deel beïnvloed door de uitgebroken vogelpest. Zowel de eier- als de pluimveeproductie daalde met een derde, omdat er gedurende een deel van het jaar leegstand was door geruimde pluimveestapels. Van hogere prijzen van eieren profiteerden in die periode maar een beperkt aantal pluimveehouders. In de varkenshouderij zet de dalende productie zich voort. De intensieve veehouderij zag haar productie qua volume met meer dan 10% dalen. In de rundveehouderij staat de melkprijs onder druk. Door de huidige acties van de supermarkten lijkt de kans op herstel op korte termijn niet direct aanwezig. De hoeveelheid geproduceerde melk steeg, maar zal aan het einde van het melkprijsjaar weer terug moeten naar het oude niveau om geen overschrijding van het quotum te veroorzaken.

Productiekosten

De vrijwel gelijk gebleven productiewaarde werd gerealiseerd met een iets kleiner volume aan aangekochte goederen en diensten. De prijs die hiervoor betaald moest worden was iets hoger dan in 2002. De hogere prijzen golden vooral voor energie, kunstmest en de verschillende goederen en diensten, waarbij de loonfactor een belangrijke rol speelt. De veevoerders waren iets goedkoper, maar bovenal was het volume van de verbruikte veevoerders aanzienlijk kleiner. Dat was een gevolg van een krimpende varkensstapel en de lege pluimveestallen tijdens de vogelpestuitbraak. De schade als gevolg van de vogelpest werd deels vergoed door uitgekeerde subsidies die rond de 100 miljoen euro zullen bedragen. De betaalde loonkosten in de landbouw stegen met ongeveer 4%. De lonen namen met 3% toe en er

werd iets meer gebruikgemaakt van personeel. Uiteindelijk bleef het resterend inkomen vrijwel op het lage niveau van 2002 (zie figuur 1). Per bedrijf is nog sprake van een lichte vooruitgang, omdat ook in 2003 het aantal landbouwbedrijven in Nederland met bijna 5% afnam. Tabel 1 geeft de toegevoegde waarde in de agrarische sector aan.

	2001 (v)	2002 (v)	2003 (r)
Brutoproductie	20.747	20.114	20.042
Aangekochte goederen en diensten	11.129	11.034	10.946
	—	—	—
Bruto toegevoegde waarde tegen basisprijzen	9.618	9.080	9.096
Afschrijvingen (-)	2.583	2.646	2.725
Saldo lasten en subsidies (+)	-169	-275	-151
Netto toegevoegde waarde	6.866	6.159	6.220

Meer informatie: Rapport 1.03.05 *Actuele ontwikkeling van bedrijfsresultaten en inkomens in 2003.*